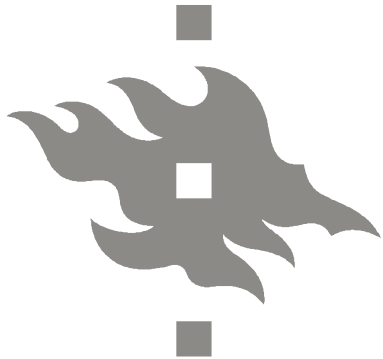

Kylmän sodan päättymisvaiheen tutkimustilanne

REIMAG-konsortio

Turku 18.8.2014

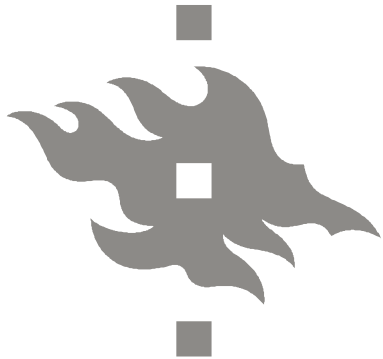
Juhana Aunesluoma

Kylmän sodan tutkimuksen painopisteet

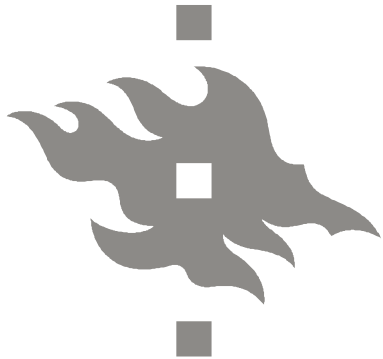
- Kylmän sodan alku, 1940-luvun ja 1950-luvun tutkimus
- Kylmän sodan kriisit ja konfliktit
- Ydinaseet, bipolariteetti ja sen murtuminen
- Tutkimuksen eteneminen arkistotutkimuksen mukana
- Historiatieteiden yleisen kehityksen vaikutus (ns kielellinen käänne, jälkistrukturalismi, ”uudet historiat”)
- Kylmän sodan päättymisvaiheiden tutkimus

Päättymisvaiheiden tutkimus

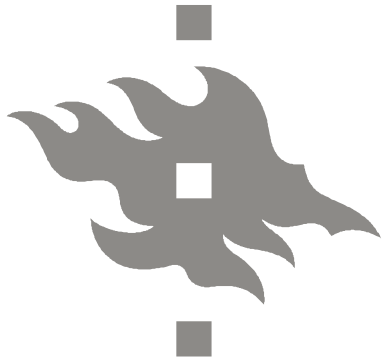
- Oma, pitkälti muusta kylmän sodan tutkimuksesta erillinen dynamiikka
- Ns hyppäys loppuun
- Näkökulmat ja tutkimusotteet ja –asetelmat kuitenkin hyvin perinteisiä (high politics, suppea toimijajoukko, päätöksenteko)
- Peilikuva kylmän sodan alun klassisista debateista
- Kysymys aluista ja loppuista (M. Sarotten näkökulmakäännös)

1990-luvun vaihde ja globaali(t) historia(t)

- 1990-luvun vaihde keskeinen muutos- tai taitekohta monen eri laajamittaisen historiallisen prosessin kannalta
- Globaalin talouden tutkimus, ulkoeurooppalaisten maiden historia, globalisaation kulttuurihistoria, teknologian historia, EU-tutkimus...

Historiakuva ja aikalaiskokemukset

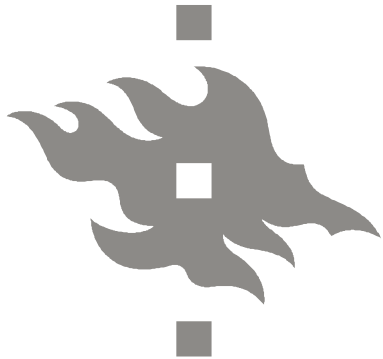
- D.C. Watt: ”ensimmäisen vaiheen historiaesitykset”
- Aikalaiskokemusten ja narratiivien voima on edelleen suuri kylmän sodan päättymisvaiheita koskevassa kirjallisuudessa
- Uudetkin narratiivit seurailevat ja uusintavat pitkälti aikalaiskuvausten perusnarratiivia, sen rakennetta ja toimijavalikoimaa
- Ei juurikaan uusien näkökulmia tai uudelleenajattelua edellyttää kriittistä tutkimusta

Historiallinen käänne: Timothy Garton Ash (2009) (1)

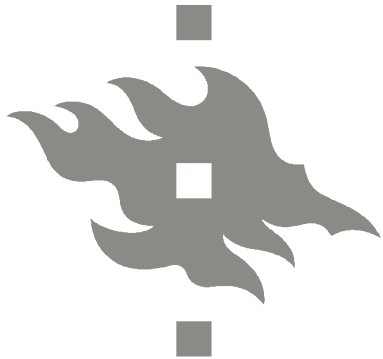
“The year 1989 was one of the best in European history. Indeed, I am hard pushed to think of a better one. It was also a year in which the world looked to Europe—specifically to Central Europe, and, at the pivotal moment, to Berlin. World history—using the term in a quasi-Hegelian sense—was made in the heart of the old continent”

Historiallinen käänne: Timothy Garton Ash (2009) (2)

“Twenty years later, I am tempted to speculate (while continuing to work with other Europeans in an endeavor to prove this hunch wrong) that this may also have been the last occasion—at least for a very long time—when world history was made in Europe. Today, world history is being made elsewhere.”

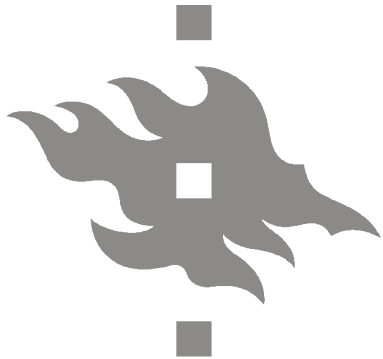

Historiallinen käänne: Unto Hämäläinen (2013)

“Historiallisesta Euroopan hullusta vuodesta on pian kulunut 25 vuotta, mutta sen vaikutukset tuntuvat yhä. Euroopassa ei ole sen jälkeen eletty yhtä merkityksellistä vuotta. Sen aikana murtui maanosan kahtiajako, joka oli kestänyt yli neljäkymmentä vuotta”

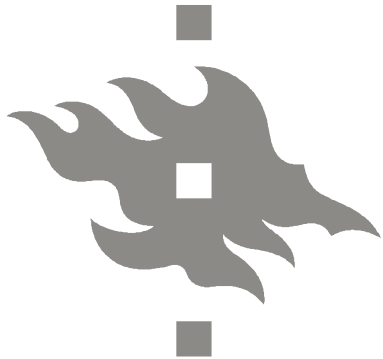

Kriittisen tutkimuksen tilaus

- Vakiintuneiden käsitysten kritiikki
- Uudet kysymykset
- Odotukset alkuperäislähdetutkimukselle
- Kuinka puutteellista tapahtumahistoria on?
- Uudet jäsentävät näkökulmat?

Vaihtoehtoinen näkökulma voittajien historialle: pimeä puoli

- Kylmän sodan päättymishistorian ”pimeä puoli”, epäonnistumiset, väkivalta, uusien konfliktien siemenet, valuviat, ”historian keskeneräisyys”, aikalaisnäkökulman varjopuolet
- Kylmän sodan päättyminen yhtenä historiallisena eurooppalaisena suuren rauhana, historiakeskustelun yhteiset piirteet (revisioiden aallot)
- Wien 1815, Pariisi 1919, Washington-Berliini-Moskova 1989-1990